
Datum staf

28 september 2015

Onderwerp**Resultaten doorontwikkeling casuïstiek aanpak Radicalisering**

Gevraagde beslissing

1. Kennis te nemen van de conceptproducten ten behoeve van de doorontwikkeling casuïstiek aanpak radicalisering (uitvoeringskader, beoordelingskader, vragen achter het beoordelingskader, profiel regisseurs, format plan van aanpak, monitoringsysteem, instrumentenkoffer en opleiding regisseurs).
2. Kunt u instemmen met het uitvoeringskader en de bijbehorende onderdelen?
3. Kennisnemen van de opmerkingen van 5.1.2.e op de doorontwikkeling casuïstiek aanpak radicalisering.
4. Kunt u instemmen met het agenderen van de vernieuwde casuïstiek aanpak radicalisering in de driehoek, ondersteund door een presentatie?
5. Kennisnemen van de ontwikkeling rondom het convenant.
6. Hoe wenst u het college te informeren over de resultaten van deze doorontwikkeling?
7. Hoe wenst u geïnformeerd te worden over de voortgang van de casuïstiek aanpak radicalisering?
8. Kunt u instemmen met een startconferentie met de convenantpartners?

Korte toelichting op de gevraagde beslissing (denk aan o.a. historie, bestuurlijke context en inhoudelijke onderbouwing)

- 1. Kennis te nemen van de conceptproducten ten behoeve van de doorontwikkeling casuïstiek aanpak radicalisering (uitvoeringskader, beoordelingskader, vragen achter de beoordelingskader, profiel regisseurs, format plan van aanpak, monitoringsysteem, instrumentenkoffer en opleiding regisseurs).**

In de Raadsbrief aanscherping aanpak radicalisering van 28 mei 2015 heeft u toegezegd dat een van de onderdelen van de versterking het doorontwikkelen van de casuïstiek aanpak is. In de afgelopen acht maanden heeft OOV in samenwerking met NCTV, politie, OM, JZ, OJZ, externe adviseurs en adviseurs van de Top 600 de doorontwikkeling vormgegeven in een projectteam ondersteund door het COT. In de bijlage vindt u de conceptproducten die het resultaat zijn van dit proces. Deze bestaan uit:

-
- Concept Uitvoeringskader
  - Concept Beoordelingskader
  - Concept Vragen achter de beoordelingskader
  - Concept Profiel regisseurs
  - Concept Format plan van aanpak
  - Concept Monitoringsysteem
  - Concept Instrumentenkoffer
  - Concept Opleiding regisseurs

Bij het ontwikkelen van deze producten was het uitgangspunt om niet het wiel opnieuw uit te vinden maar een regiemodel te ontwikkelen waarbij onderdelen van de top600/1000, treiteraankpak en voorbeelden uit de prio gemeenten bekeken worden op geschiktheid voor toepassing in de casuïstiekaanpak radicalisering in Amsterdam.

De bovenstaande stukken zijn afgestemd met 5.1,2,e opmerkingen en geleerde lessen vanuit de top 600 zijn verwerkt in het uitvoeringskader. Het komend jaar zal de ambitie om het onderdeel casuïstiekaanpak radicalisering op te nemen in het Actie centrum veiligheid onderzocht worden.

2. Kunt u instemmen met het uitvoeringskader en de bijbehorende onderdelen?

In de bijlage treft u het uitvoeringskader van de casuïstiekaanpak en bijbehorende onderdelen. Het uitvoeringskader geeft de kaders, uitgangspunten, doelen doelgroepen, werkwijze/ werkproces en coördinatie weer van deze integrale aanpak om kwaliteit te waarborgen. Tevens geeft het kader een overzicht van de organisaties die deelnemen aan de casuïstiekaanpak.

Risicogroepen

Het doel van de casuïstiekaanpak is het waar mogelijk beperken van de veiligheidsrisico's veroorzaakt door individuen en groepen, en van strafbare gedragingen door die individuen en groepen. We onderscheiden de volgende vijf risicogroepen:

1. (potentiële) terroristen en (getraumatiseerde) terugkeerders;
2. ronselaars voor de extremistische en terroristische organisaties en netwerken en/of gewapende strijd in conflictgebieden;
3. (potentiële en vrijdelde) uitreizigers;
4. individuen en groepen die radicaliseren of het radicale gedachtengoed reeds aanhangen;
5. familie van (potentiële en vrijdelde) uitreizigers en terugkeerders, waaronder broertjes en zusjes.

Criteria voor opname in de casuïstiekaanpak.

Het regie overleg (politie, OM, NCTV,OOV) adviseert de driehoek of een persoon tot één van de genoemde risicogroepen behoort, en toets op de volgende aspecten:

- aantoonbaar risicogedrag, zoals radicale uitingen en gedragingen of het verkeren in de invloedsferen van extremistische netwerken;
- aanwijzingen en/of verdenkingen van strafbare gedragingen zoals oproepen tot geweld, haat zaaien, intimideren, bedreigen en ronselen;
- eerdere veroordelingen voor het plegen van misdrijven met terroristisch oogmerk (voorbereidingshandelingen, deelname terroristische organisaties).

Overige meldingen, bijvoorbeeld hulp- en zorgvragen van ouders of professionals zonder dat er sprake is van risicogedrag, worden niet in de casuïstiekaanpak opgepakt. Over dit soort situaties wordt het bestuur geïnformeerd en door het meld- en adviespunt (OOV) opgepakt, samen met de betrokken ouders / professionals.

Uitgangspunten van de aanpak.

- De gemeente en haar partners treden in elke casus weloverwogen, doelmatig, rechtmatig, proportioneel en subsidiair op.
- De gemeente en haar partners treden risicogestuurd op: we zetten in op personen en groepen waarbij we de grootste risico's zien.
- Elke aanpak is maatwerk: elke casus heeft een eigen aanpak nodig.
- De gemeente en haar partners werken zo transparant mogelijk (transparant tenzij...) en uitlegbaar. De casus wordt geïnformeerd dat hij/zij in verband met radicalisering besproken wordt.
- De gemeente en haar partners zetten in op de eigen verantwoordelijkheid van personen (en hun omgeving).
- De gemeente en haar partners zetten zorg en sociale interventies alleen in onder strikte voorwaarden en zo mogelijk gekoppeld aan tegenprestaties.
- De gemeente en haar partners zorgen voor snelle uitvoering van de aanpak van een casus.
- Het blijft mogelijk om anoniem een melding te doen bij het meld- en adviespunt. Hierbij kan sprake zijn van een melding waarbij de identiteit van de melder anoniem blijft of de identiteit van de casus waarover gemeld wordt. Het meld- en adviespunt geeft advies aan de melder en draagt waar mogelijk en nodig anonieme meldingen aan voor de casuïstiek aanpak.

Deze aanscherping van de nieuwe aanpak bestaat uit de volgende aspecten:

1. *Invoering regisseurschap.* Met de komst van 24 regisseurs worden 11 regisseurpartners mede verantwoordelijk voor de uitvoering van de casuïstiekaanpak à la Top 600.
2. *Professionalisering van de werkwijze.* Ten opzichte van de huidige werkwijze is de nieuwe aanpak, werkwijze/ werkproces en instrumenten beter onderbouwd en beschreven. Door dat de rol van ambtenaren en professionals beter is beschreven beschermen wij hen tegen de mogelijke impact die een casus met zich mee kan brengen.
3. *Invoering monitoringssysteem.* Door het in te voeren monitoringssysteem wordt het mogelijk om goed zicht te houden op aantallen, (het effect van) interventies, voortgang en uitstroom. Het te ontwikkelen systeem zal het zelfde zijn als dat van de top600/1000 maar aangepast om radicalisering te kunnen monitoren.
4. *Integrale samenwerking.* De samenwerking tussen de betrokken partijen waaronder de regisserende partijen wordt beter gestroomlijnd. Er is een duidelijk taakverdeling tussen de convenant partijen à la top 600. De 'zorgketen' en de 'radicaliseringsketen' zijn beter op elkaar aangesloten.
5. Beoordelingskader is geactualiseerd met de nieuwste inzichten uit het land. De beoordeling van een casus is een cruciale stap in de casuïstiekaanpak. De beoordeling bepaalt immers of een casus wordt opgenomen in de casuïstiekaanpak en waar de aanpak zich op richt. Bij de beoordeling spelen verschillende belangen, zoals het beschermen van de gemeenschap tegen

-
- aanslagen én het beschermen van individuen tegen buitenproportionele inmenging door de overheid en tegen schending van de privacy. Daarom hanteren we een aantal uitgangspunten bij de beoordeling van elke casus:
- Beoordelingen worden zoveel mogelijk geobjectiveerd, om willekeur zoveel mogelijk te voorkomen.
  - Beoordelingen respecteren de scheiding tussen kerk en staat. Dat houdt in dat het vertonen van risicogedrag (dus niet radicaal denken) aanleiding is tot opname in de casusaanpak. Er is géén bemoeienis van de overheid met religie en ideologie, voor zover deze opvattingen niet in strijd zijn met de wet.
  - In het proces van beoordeling organiseren de gebruikers tegenspraak op de indicatoren om tunnelvisie te voorkomen, onder meer door het periodiek stellen van controlevragen (bijvoorbeeld: zijn er alternatieve verklaringen voor gedrag mogelijk?).
  - De beoordeling is gericht op een subsidiaire en proportionele reactie van de overheid op signalen door de risico's scherp in beeld te brengen en door ook de kansen mee te wegen.
  - De beoordeling draagt bij aan een integrale aanpak van een casus, door een integrale beoordeling van de casus op verschillende probleemdimensies en met behulp van meerdere partners.
  - De beoordeling komt zoveel mogelijk gezamenlijk tot stand. De gebruikers vullen het beoordelingskader samen met andere partijen in om een zo volledig mogelijk beeld van een casus te krijgen.
  - De beoordeling kent geen scores toe aan indicatoren. De beoordeling gaat uit van inschattingen van betrokken professionals. Het beoordelingskader fungeert als een hulpmiddel om te komen tot gezamenlijke beeldvorming.

Coördinatie casuïstiek aanpak

Met deze aangescherpte aanpak verstevigt OOV haar coördinatie- en regiefunctie.

Deze coördinatie- en regietaken bestaan uit de volgende taken:

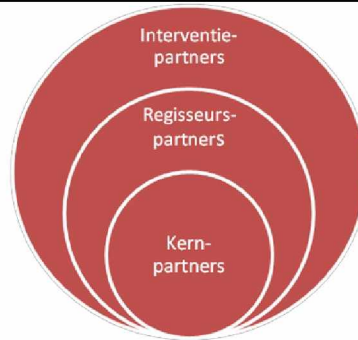
- a. Overlegstructuur: organiseren, voorzitten en secretaris rol
- b. Beheren relaties en convenant
- c. Ondersteunen en adviseren: vraagbaak voor professionals
- d. Opleiden en begeleiden van regisseurs
- e. Beheren en doorontwikkelen van instrumentenatrium
- f. Analyse en evaluatie van de aanpak
- g. Voortgang monitoren en rapporteren aan bestuur

Deze taken worden in samenwerking met politie, OM, NCTV uitgevoerd.

Partners.

Bij de doorontwikkeling en uitvoering van deze aanpak zijn meerdere partners betrokken. De partners zijn enthousiast over de nieuwe werkwijze en de ontwikkelde producten. Ze doen graag mee.

We onderscheiden verschillende type partners: kernpartners, regisseurspartners en interventiepartners.

- Kernpartners: OOV, Politie, OM en NCTV
- Elf regisseurspartners: OOV (4 regisseurs), Politie (4), OM (1), WPI (1), OJZ (1), Stadsdelen (7), Jeugdbescherming Regio Amsterdam (1), Raad voor de Kinderbescherming (1), William Schrikker Groep (1), GGD (1), Reclassering (1) en Streetcorner Work (1)

Interventie partners: 5.1.2,d

5.1.2,d

3. Kennisnemen van de opmerkingen van 5.1.2,e op de doorontwikkeling casuïstiekaanpak radicalisering.

Algemene opmerking

5.1.2,e geeft aan dat het uitvoeringskader, de onderliggende producten en specifiek het beoordelingskader samen een uitstekende basis vormen voor het signaleren, aanpakken en interveniëren bij het tegen gaan van radicalisering. Verder geeft 5.1.2,e aan dat het betekenisvol en naar zijn weten de meest uitgebreid beschreven aanpak is.

Specifieke opmerkingen

In het beoordelingskader zou 5.1.2,e de graag tekenen van de specifieke gemoedstoestand, die te maken heeft met de adolescenten instabiliteit, explicieter beschreven zien. Het gaat hierbij om psychologische indicatoren die wijzen op een ernstige innerlijk conflict dat te maken heeft met de relatie met gezagsfiguren (vader, anderen). Van alle familierelaties lijkt het er op dat problemen met de vader het meest belangrijke is. Daarnaast vond 5.1.2,e dat de risicogroep 'individuen en groepen die radicaliseren of het radicale gedachtegoed aanhangen' zeer goed beschreven is in het beoordelingskader. Echter adviseert hij een expliciete aanvulling. Dit betreft het innerlijke conflict waar iemand mee worstelt oftewel problemen met identiteitsvorming. Volgens 5.1.2,e wordt bij radicaliserende personen het interne conflict waarmee zij worstelen als onoplosbaar gezien en projecteren het daarom op de buitenwereld. De hulpeloosheid die zij voelen maakt dat zij een extern conflict aangrijpen om de zoektocht naar identiteit vorm te geven.

Een andere indicator die 5.1.2.e graag genoemd ziet is er een die inzicht kan geven in de overgang van radicalisering naar geweld. Het gaat hierbij om de overgang van risico gedrag naar gevaarlijk gedrag. Ook is de toename van anti sociaal gedrag hiervan een indicator.

Wat 5.1.2.e meegeeft is dat het herkennen van emoties belangrijker is dan het herkennen van ideeën. Emoties maken beslissingen, ideeën rationalisering deze. Het herkennen van het interne conflict (emotie) is daarom belangrijk bij het beoordelen van de casuïstiek.

OOV

De bovenstaande opmerkingen van 5.1.2.e hebben wij in het beoordelingskader aangepast en zijn geel gemarkeerd.

4. Kunt u instemmen met het agenderen van de vernieuwde casuïstiek aanpak Radicalisering in de driehoek, ondersteunt door een presentatie?

De resultaten van de doorontwikkeling is in het CTO van 3 september jl. besproken. Politie en OM waren enthousiast. Ondanks dat het convenant nog niet gereed is heeft het CTO geadviseerd om hier niet op te wachten en de resultaten van de doorontwikkeling te agenderen in de driehoek middels een presentatie.

5. Kennisnemen van de ontwikkeling rondom het convenant.

5.1.2.e (OOV) en 5.1.2.e (JZ) hebben gewerkt aan het convenant. In de bijlage treft u hierover een memo aan.

Samenvatting memo OOV en JZ

Op de gegevens in een breed casuïstiek overleg is de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) van toepassing. Ingevolge artikel 16 van Wbp is het in principe verboden bijzondere persoonsgegevens te verwerken. Onder bijzondere persoonsgegevens verstaat de Wbp onder meer persoonsgegevens betreffende iemands godsdienst of levensovertuiging en politieke gezindheid. Jurisprudentie wijst uit dat niet alleen directe, maar ook indirecte verwijzingen daarnaar onder het verbod vallen. In artelen 17 e.v. Wbp zijn de uitzonderingen op dit verbod opgenomen.

Gegevens over radicalisering zijn al snel- zo niet per definitie- gegevens over iemands godsdienst of over zijn politieke gezindheid. Dat betekent dus dat gegevens over radicaliserende personen op grond van de Wbp in principe niet verwerkt mogen worden. Geen van de in de Wbp neergelegde uitzonderingen om de bijzondere persoonsgegevens te mogen verwerken zijn van toepassing op het tegengaan van radicalisering (alleen kerkgenootschappen en politieke partijen kunnen bijzondere gegevens onder omstandigheden verwerken). De enige mogelijkheid om de gegevens toch te mogen verwerken is via een ontheffing die het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP) op grond van artikel 23 lid 1 onder f van de Wbp kan verlenen.

OOV en DJZ (5.1.2.e) hebben naarstig gezocht naar een andere oplossing. Er is contact opgenomen met de NCTV en die zag in eerste instantie niet in dat dit een probleem is. Vervolgens hebben OOV en DJZ de kwestie via het OM (informatieofficier) onder de aandacht gebracht van het Parket Generaal (PaG). Daar begreep men de problematiek en is het direct opgepakt. Het PaG is namelijk met een

---

aantalpartijen (waaronder ook het NCTV) bezig met een modelconvant radicalisering voor brede lokale samenwerkingsverbanden.

Ondanks dit dilemma gaan we door met de doorontwikkeling. In afwachting van het landelijke modelconvant gaan we door met de huidige werkwijze aanpak radicalisering, namelijk:

- a. casusoverleg in kleine kring (OOV, Politie, OM) met uitwisseling van persoonsgegevens, dit kan op grond van art 16. Wet politiegegevens, en
- b. casusoverleg met meer partijen aan de hand van geanonimiseerde cases.

De komende weken zullen we deze ontwikkeling goed monitoren.

6. Hoe wenst u geïnformeerd te worden over de voortgang van de casuïstiek aanpak radicalisering?

Een van de uitkomsten van het invoeren van het monitoringssysteem zal zijn dat OOV u beter kan informeren over de voortgang van de aanpak op casuïstiek niveau, de effectiviteit van interventies en de inzet van partners en trends en ontwikkeling binnen de aanpak. Middels periodieke rapportages kunnen wij u informeren. Hoe wenst u dit vorm te geven? Wekelijks, twee wekelijks en/of maandelijks?

7. Kunt u instemmen met een startconferentie met de convenantpartners?

Na het vaststellen van de nieuwe aanpak stellen wij voor om een startconferentie te organiseren voor de convenantpartners. Deze conferentie zien we als aftrap voor de nieuwe werkwijze.

Stukken

Meegezonden stukken	Factsheet- Casuïstiekaanpak Radicalisering Bijlage 1. Concept Uitvoeringskader Bijlage 2a. Concept Beoordelingskader en concept vragen achter beoordelingskader Bijlage 2b Concept Profiel regisseurs Bijlage 2c Concept Instrumentenkoffer Bijlage 2d Concept Format plan van aanpak Bijlage 2e Concept Monitoringssysteem Bijlage 2f Concept Opleiding regisseurs Memo Privacyregelgeving en convenant radicalisering
---------------------	---

Behandeling in

Δ-overleg / B&W / Cie. AZ / Raad

Svp data vermelden **Driehoek 5 oktober**

Wijze van voorbereiding

Intern overleg / uitkomst JZ, stadsdelen, OJZ:
akkoord

Extern overleg / uitkomst Politie, OM en NCTV:
akkoord

Financiële toelichting   Opleiding regisseurs; € 37.490,--
   Ontwikkelen Monitoringssysteem, eenmalige
   kosten; €27.324;
   Kosten Jaarlijkse onderhoud Monitoringssysteem:
   €4.683;

Dekking: radicaliseringsgelden OOV.

Voorlichting en Communicatie

Behandelend ambtenaar

Naam: en
   toestelnummer:

Paraaf teamhoofd:

Naam:
   paraaf:
